

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-2

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander RuttKay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	Brno-Líšeň, hradisko Staré zámky. Raněstředověké denáry (viz obr. 5, str. 167 a obr. 15, str. 171). <i>Brno-Líšeň, Staré zámky hillfort. Early Middle Ages deniers (see Fig. 5, Pg. 167 and Fig. 15, Pg. 171).</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2015

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright © 2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Krnov (Kat. Krnov-Horní Předměstí, Bez. Opava), Barvířská-Straße 81/4. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Krnov (Kat. Krnov-Horní Předměstí, Bez. Opava), Hlavní náměstí (Platz). Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Krnov (Kat. Krnov-Horní Předměstí, Bez. Opava), U sv. Ducha-Straße. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

LÍŠNICE (K. Ú. LÍŠNICE U MOHELNICE, OKR. ŠUMPERK)

Líšnice č. p. 6, parc. č. 16. Vrcholný středověk, novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: okolí bodu v S-JTSK: Y:572174,65 X:1100839,91.

V průběhu léta roku 2013 proběhl archeologický dohled při rekonstrukci dřevěné podlahy severozápadní části přízemní obytné budovy nacházející se v původní historické zástavbě obce. Během prací vyvstala potřeba výměny části původního suchého podsypu podlahy. V této hlinitopísčité uloženině bylo zjištěno, a to v druhotných polohách, větší množství fragmentů masivních tuhových výdutí velkých zásobnic datovatelných do období vrcholného středověku. Několik keramických fragmentů je novověkých. Původní podlaha pocházela z průběhu 1. poloviny 20. století a její úroveň je oproti niveletě ulice vyvýšena přibližně o 1,0 m.

Karel Faltýnek

Resumé

Líšnice (Kat. Líšnice u Mohelnice, Bez. Šumperk), Gemeinde, Hs.-Nr. 6, Parzelle Nr. 16. Hochmittelalter, Neuzeit. Dorf. Rettungsgrabung.

LITOVEL (OKR. OLMOUC)

Masarykova ulice 2/796, parc. č. 123. Středověk, novověk. Měšťanský dům. Záchranný výzkum.

V měsíci říjnu roku 2014 byla v průjezdu z Masarykovy ulice do dvora tzv. Langova domu při severní straně náměstí Přemysla Otakara v Litovli zahájena výstavba přípojky kanalizace. Dům nese jméno po soukeníku Lorenzu Langovi, litovelském měšťanu, který v roce 1542 nechal dům postavit. Stavba vznikla spojením dvou původních středověkých parcel s gotickou zástavbou, po níž se dodnes dochoval sklep pod středním a východním traktem hlavního křídla. Renesanční přestavba znamenala novou trojtraktovou dispozici, zachovanou dodnes. Z původní renesanční fasády ovšem zůstal pouze bohatě

zdobený vstupní portál (Kauerová, Koudela 1998, 16–17). Při výkopových pracích v průjezdu dvorním křídlem domu bylo narušeno několik archeologických situací. Liniový výkop pro budoucí kanalizaci byl 9,6 m dlouhý, 0,5 m široký a 0,9 m hluboký. Na jižním profilu P1 byly zachyceny reliкты kamenných zdí pojených maltou. Horní hrana zdi k. 901 se nacházela v hloubce cca 0,46 m pod současným povrchem. Dochovaná část byla 0,8 m široká, avšak její část byla již porušena recentním výkopem pro inženýrské sítě. Ve vzdálenosti 5,04 m od k. 901 se na P1 nacházel reliкt zdiva k. 902. Dochovaná horní hrana zdi byla v hloubce 0,2 m pod současným povrchem a 1,2 m široká. Poslední zachycený reliкt zdi k. 903 na P1 se nacházel 0,5 m od k. 902. Dochovaná horní hrana o šířce 0,8 m byla zjištěna v hloubce 0,5 m od současného povrchu. Na protilehlém profilu P2 tyto zdi již zachyceny nebyly, jen v částech z něj prostupovalo s profilem souběžné cihlové zdivo k. 904. Prostor mezi zdmi byl vyplněn stavební sutí, převážně cihlami, kamením, maltou, vápnem a fragmenty novověké keramiky. Zachycené situace by se s největší pravděpodobností daly interpretovat jako rezidua sklepů zaniklých při přestavbách domu.

Tomáš Zlámal

Literatura

Kauerová, V., Koudela, M. 1998: Památky staré Litovle. Olomouc: Danal.

Resumé

Litovel (Bez. Olomouc), Masarykova-Straße 2/796, Parzelle Nr. 123. Mittelalter. Neuzeit. Bürgerhaus. Rettungsgrabung.

LITOVEL (OKR. OLMOUC)

Uničovské předměstí, ulice Kysucká, parc. č. 751, č. p. 344. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

Lokalizace: okolí bodu v S-JTSK: Y:558562,64 X:1107928,15.

Koncem března roku 2014 proběhl archeologický dohled v průběhu hloubení výkopu pro kanálovou přípojku. V místě nové kanálové šachty bylo na severním profilu, v šířce cca 1,50 m, zdokumentováno souvrství, jehož báze se nacházela 0,90 m pod stávajícím povrchem. Na zkulturněném podloží s mocností 0,15 – 0,20 m spočívala střední hnědá prachová jílovitá hlína, s povrchem v hloubce cca 0,50 m pod současnou úrovní terénu. V průběhu vzorkování byla z této uloženiny získána menší kolekce mladé novověké keramiky.

Staroměstské náměstí, parc. č. 471. Novověk. Hřbitov. Záchranný výzkum.

Lokalizace: okolí bodu v S-JTSK: Y:558670,9 X:1107603,66.

Koncem roku 2013 proběhl archeologický dohled v průběhu rekonstrukce dešťových svodů kostela sv. Filipa a Jakuba v Litovli na uničovském předměstí. Na ploše bývalého hřbitova, zrušeného v průběhu 1. poloviny 20. století, byla jižně od kostela hloubena jáma o rozměrech přibližně 5,50×5,50 m, jejíž západní profil byl zdokumentován. Pod hlinitojílovitou dorovnávkou terénu, mocnou 0,20 – 0,30 m, se nacházelo cca 1,20 m přemístěného podloží (směs světlého jílovitopísčitého jílu a říčního štěrku) s nahodilým výskytem fragmentů lidských kostí. Lokálně, a to pouze na několika místech, byly zjištěny jednotlivé hrobové jámy, zahluobené dalších cca 0,10 – 0,20 m do štěrkovitého podloží, avšak již bez lidských ostatků. Několik nalezených keramických fragmentů je datovatelných do období novověku.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Bez. Olomouc), Uničovské předměstí, Kysucká-Straße, Parzelle Nr. 751, Hs.-Nr. 344. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Litovel (Bez. Olomouc). Staroměstské náměstí (Platz), Parzelle Nr. 471. Neuzeit. Friedhof. Rettungsgrabung.

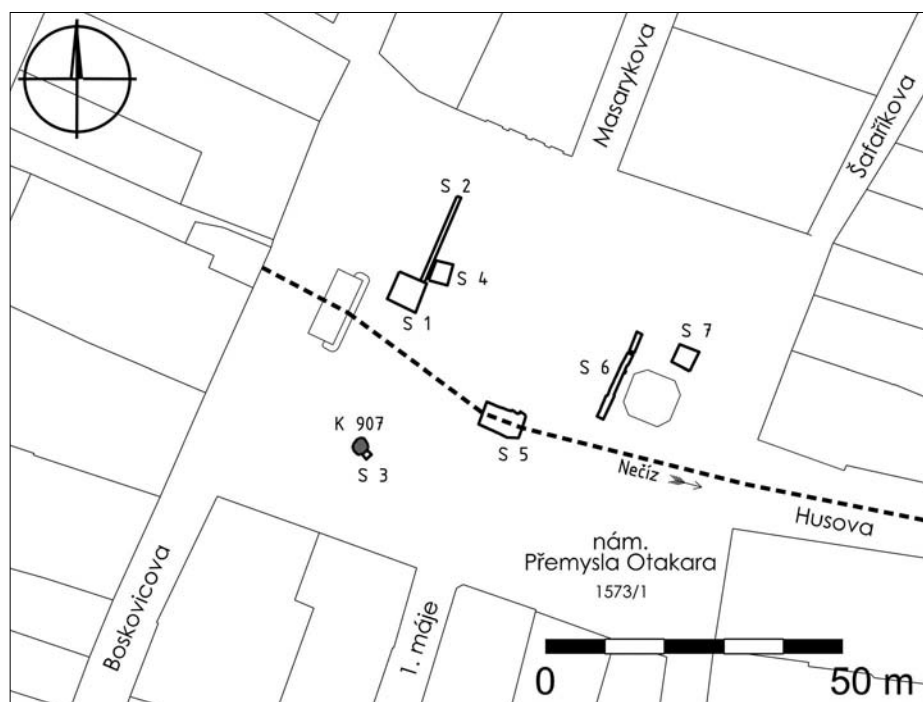
LITOVEL (OKR. OLMOUC)

Náměstí Přemysla Otakara, parc. č. 1573/1. Středověk, novověk. Sídliště, město. Záchranný výzkum.

Lokalizace: plocha vymezená body: 1) Y:558586,75 X:1108242,10; 2) Y:558616,65 X:1108311,6; 3) Y:558526,16 X:1108343,43; 4) Y:558505,26 X:1108273,58 (S-JTSK).

V letních a podzimních měsících roku 2014 proběhl v Litovli záchranný archeologický výzkum, který byl prováděn v souvislosti s rozsáhlou rekonstrukcí náměstí Přemysla Otakara (obr. 44).

Jako sonda S1/14 byl označen výkop o rozměrech cca 5×5 m pro odlučovač ropných látek, situovaný jen několik metrů východně od současné klasicistní balustrády – přístupu k hladině vody v Nečizu, z roku 1856. Balustráda souvisí s unikátním kamenným zaklenutím tohoto ramene řeky Moravy. Jeho výjimečnost spočívá ve faktu, že protéká středem městského historického jádra a tvoří tak zároveň jeho severozápadně – jihovýchodní osu (Augustýnková, Pačlová 2013). V průběhu výzkumů prováděných v této sondě byly zdokumentovány dvě úrovně novověkých valounových dlažeb, které předcházely výše zmíněné stávající klasicistní úpravě Nečizu. Starší z nich, raně novověká, se plynule svažovala až 0,05 m pod úroveň aktuální hladiny vody v blízké řece (nejnižší niveleta dlažby 231,45 m n. m.; celková mocnost terénních dorovnávek činila 2,60 – 2,70 m). Dlažba sestávala převážně z místních kulmských hornin, prachovců a drob, ale i křemene a vápence, přičemž některé tyto valouny dosahovaly velikosti až 0,60×0,60×0,25 m. Na této dlažbě spočívala stavební suť, která tvořila podloží další, mladší dlažby, vytvořené převážně z křemenných valounů o maximální velikosti 0,20 m. Po krátké funkci této dlažby, jež mohla trvat nanejvýš jen několik desetiletí, byl i tento povrch překryt jinými stavebními sutěmi, čímž náměstí získalo přibližně svoji stávající niveletu. Průběhy a další postupné zvedání se těchto dlažeb směrem k severovýchodu, bylo sledováno i v liniové sondě S2/14 (délka zdokumentovaného jihovýchodního profilu je 16 m) – napojení na kanalizaci z roku 2003, kdy shodou okolností byly archeologické situace v tomto prostoru již známy z dřívějších let (Šlězár, Faltýnek 2004, 205; viz sonda S15/03). K dalšímu potvrzení těchto faktů došlo i v průběhu výzkumu

Obr. 44. Litovel, náměstí Přemysla Otakara. Situační plán výzkumu.

Abb. 44. Litovel, náměstí Přemysla Otakara (Platz). Gesamtplan der Grabungsfläche.